

MYTHAU A FFEITHIAU AM HUNAN-NIWED

1 awr

Creu amgylchedd dysgu diogel a chadarnhaol trwy gytuno ar reolau sylfaenol i'r wers.

Yn y wers hon byddwn yn dysgu:

- rhai o'r ffeithiau am ymddygiad hunan-niweidiol
- adnabod ymddygiad hunan-niweidiol ynom ni ein hunain ac mewn pobl eraill
- sut i ofyn am gymorth pan fo angen
- sut i gefnogi ffrind.

Dylid cynnal y wers hon ar ôl y sesiynau am iechyd emosiynol a rhwydweithiau cefnogi. Dylid rhoi gwybod i'r myfyrwyr ymlaen llaw y cynhelir y wers hon, fel y gallan nhw ddewis peidio â dod iddi os nad ydyn nhw'n teimlo'n gyfforddus wrth fod yno

Adnoddau

- 🕒 taflen 'mythau a ffeithiau'
- 🕒 sleid 'cefnogaeth'
- 🕒 tudalen 'Annwyl ddyddiadur'
- 🕒 pêl.

Cyflwyniad

Rydyn ni wedi bod yn dysgu am iechyd emosiynol, a sut mae ein teimladau, meddyliau a gweithredoedd yn cysylltu â'i gilydd. Rydyn ni'n gwybod y gallwn wella ein hiechyd emosiynol ein hunain a meithrin gwydnwch i ymdopi â chyfnodau anodd. Ond weithiau gall y pwysau fod yn ormod ac arwain at broblemau iechyd emosiynol. Mae topig heddiw'n ymwneud â deall hunan-niwed a sut i gefnogi rhywun sy'n hunan-niweidio. Mae'r pwnc yn debygol o effeithio ar rai pobl yn y grŵp mewn rhyw ffordd, felly mae'n bwysig iawn bod yn agored ac yn sensitif i deimladau pobl eraill. Cofiwch ei bod yn iawn siarad â rhywun am hyn os oes angen arnoch. Os oes angen i chi adael yr ystafell ar unrhyw adeg, bydd pawb yn deall ac ni fyddwn ni'n gofyn cwestiynau. Os ydych eisiau gadael, ewch i... (rhowch leoliad).

Gweithgaredd

1. Rhowch label 'gwir' ar y naill ben i'r ystafell ddosbarth a label 'anwir' ar y pen arall, neu rhowch gardiau i'r myfyrwyr eu dal i fyny. Darllenwch bob gosodiad yn uchel a gofynnwch i'r myfyrwyr beth maen nhw'n ei feddwl.
2. Arweiniwch drafodaeth ar eu barn, gan fod yn sensitif i wahanol safbwyntiau ac atgyfnerthu rheolau sylfaenol y dosbarth. Defnyddiwch y daflen ffeithiau i roi gwybodaeth a ffynonellau cefnogaeth i'r myfyrwyr.
3. Mewn paru, edrychwch ar y dudalen 'Annwyl ddyddiadur'. Ystyriwch pa gyngor y byddech chi'n ei roi i'r unigolyn hwn fel ffrind. Beth all ei wneud sy'n helpu? Beth ydych chi'n meddwl na fyddai ddim yn helpu?

DYEG

Datblygu Ymwybodaeth Emosiynol a Gwranddo

SAMARITANS
SAMARIAID

4. Adroddwch y rhain yn ôl. Gwnewch yn siŵr:

- NAD YDYNT yn dweud wrth yr unigolyn beth i'w wneud - gadewch iddo fod â rheolaeth dros yr hyn mae eisiau iddo ddigwydd.
- NAD YDYNT yn dweud wrtho am roi'r gorau iddi. Er bod hyn yn ymddangos yn wrthreddfol, mae'n anodd iawn ac yn cymryd amser a chefnogaeth i roi'r gorau iddi – bydd angen i'r unigolyn ddod o hyd i ffyrdd eraill mwy diogel o ymdopi yn gyntaf.
- EU BOD yn cynnig ei gefnogi i geisio cymorth, os mai dyna mae eisiau.
- EU BOD yn parhau i fod yn ffrind i'r unigolyn.
- Eich bod yn ceisio cymorth i chi'ch hun os oes angen cefnogaeth arnoch.
- Eu bod yn cynnig gwrandao arno, a rhoi amser a lle iddo siarad.
- Eu bod yn cynnig helpu os oes ei angen arno.

Gwnewch yn siŵr bod y myfyrwyr wedi deall y negeseuon allweddol.

Edrychwch ar amrywiaeth o wefannau sy'n cynnig cyngor a chefnogaeth i bobl sydd wedi hunan-niweidio ac i'w ffrindiau a'u teuluoedd.

Mae cael cymorth a siarad am broblemau a theimladau anodd yn gallu helpu.

I gloi: Tafllwch bêl at y myfyrwyr. Bob tro maen nhw'n dal y bêl, mae'n rhaid iddyn nhw ddweud yn uchel rhywbeth y bydden nhw'n ei wneud pan maen nhw'n teimlo'n isel sy'n eu helpu i deimlo'n well. Gwnewch hyn ar gyfer pob myfyriwr.

Myfyrio

Beth mae hyn yn ei olygu imi?

Nodyn

Wrth siarad am hunan-niwed, mae'n bwysig cydnabod y gallai hyn fod yn driger i bobl ifanc sy'n hunan-niweidio ar hyn o bryd, neu sydd wedi hunan-niweidio yn y gorffennol. Byddwch yn ymwybodol o unrhyw fyfyrwyr y gall hyn effeithio arnynt a gwnewch yn siŵr bod cefnogaeth yn cael ei nodi a'i phwysleisio.

Gwnewch yn siŵr bod y bobl ifanc yn gwybod pa gefnogaeth sydd ar gael a sut i gael gafeael ar y gefnogaeth hon.

DYEG

Datblygu Ymwybodaeth Emosiynol a Gwrandao

SAMARITANS
SAMARIAID